



STORTINGET

# Innst. 294 L

(2018–2019)

Innstilling til Stortinget  
fra næringskomiteen

Prop. 92 LS (2018–2019)

---

**Innstilling fra næringskomiteen om Endringer i konkurranseloven og samtykke til ratifikasjon av avtale av 8. september 2017 mellom Danmark, Finland, Island, Norge og Sverige om samarbeid i konkurransesaker (nordisk avtale om samarbeid i konkurransesaker m.m.)**

---

Til Stortinget

## Sammendrag

Regjeringen ber i proposisjonen om samtykke til ratifikasjon av avtale av 8. september 2017 mellom Danmark, Finland, Island, Norge og Sverige om samarbeid i konkurransesaker (heretter den nordiske avtalen av 2017 eller avtalen av 2017). Avtalen erstatter den nordiske avtalen om samarbeid i konkurransesaker mellom Norge, Danmark og Island av 16. mars 2001, som Sverige sluttet seg til 9. april 2003 (heretter den nordiske avtalen av 2001 eller avtalen av 2001). Formålet med avtalen av 2017 er å bidra til en mer effektiv håndheving av konkurransereglene, blant annet ved å fjerne hindringer for samarbeid om håndheving mellom partenes konkurransemyndigheter.

Etter avtalen av 2001 var det kun adgang til å utveksle informasjon, herunder taushetsbelagt informasjon, som konkurransemyndighetene allerede hadde tilgang til. Til forskjell fra avtalen av 2001 gir avtalen av 2017 de nordiske konkurransemyndighetene også adgang til å innhente informasjon og å foreta bevissikring på vegne av hverandre. Avtalen er også endret ved at det ikke lenger er et krav om samtykke fra den konkurransemyndig-

heten som utleverte opplysningene, for at opplysningene skal kunne videreformidles.

Disse endringene i avtalen medfører at det er behov for å endre og presisere den norske konkurranseloven på noen punkter. Konkurranseloven § 7 om overlevering av taushetsbelagte opplysninger til konkurransemyndigheter i andre land og internasjonale organisasjoner har et tilsvarende samtykkekrav som den nordiske avtalen av 2001. For å oppfylle avtalen av 2017 må det presiseres i § 7 at vilkåret om samtykke ikke gjelder for opplysninger som overleveres på bakgrunn av den nordiske avtalen.

Departementet foreslår også å presisere at reglene også gjelder hvor en internasjonal avtale gir adgang, men ikke plikt, til samarbeid mellom konkurransemyndighetene i Norge og hos avtaleparten, se § 7, opplysningspliktbestemmelsen i § 24 og bevissikringsbestemmelsen i § 25. Bakgrunnen for endringene er at den nordiske avtalen ikke pålegger konkurransemyndighetene noen plikt til å innhente opplysninger, foreta bevissikring eller utlevere opplysninger på vegne av avtalepartene. Den enkelte parts konkurransemyndighet må selv vurdere hvorvidt de har anledning til å etterkomme en anmodning om bistand fra en avtalepart.

For å etterkomme innsigelser reist i høringen, foreslår departementet også å endre § 25. Etter endringen vil det gå klart frem av bestemmelsen at det også når bevissikring foregår på vegne av en fremmed stat eller internasjonal organisasjon, er et krav om at det foreligger mistanke om brudd på konkurransereglene.

Endelig foreslår departementet å rette opp enkelte mindre feil som oppsto i forbindelse med endringen av konkurranseloven i 2016.

Fordi gjennomføring av avtalen krever lovendring, er Stortingets samtykke til ratifikasjon nødvendig i medhold av Grunnloven § 26 annet ledd.

Det vises til egen innstilling om samtykke til ratifikasjon.

Avtalen i norsk versjon er vedlagt proposisjonen.

De foreslåtte lovendringene vil få svært begrensede økonomiske eller administrative konsekvenser, både for det offentlige og for næringslivet.

For foretakene innebærer endringene i konkurranseloven § 24 og § 25 at innholdet i gjeldende bestemmelser blir klarere. Dette antas å spare foretakene for ressurser. Som følge av den nye nordiske avtalen er det mulig at foretakene i noe større grad enn før blir bedt om å gi opplysninger, og at det blir foretatt noe hyppigere bevisssikringer fordi Konkurransetilsynet nå får anledning til å foreta informasjonsinnhenting og bevisssikring på vegne av de andre nordiske landene. Det er vanskelig å anslå omfanget av dette, men det antas ikke å utgjøre noen stor forskjell.

Det at samarbeidet nå styrkes, vil derfor kunne føre til en mer effektiv håndheving av konkurransereglene og dermed en mer effektiv utnyttelse av samfunnets ressurser.

## Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Ruth Grung, Cecilie Myrseth, Nils Kristen Sandtrøen og Terje Aasland, fra Høyre, Margunn Ebbesen, Linda C. Hofstad Helleland, Kårstein Eidem Løvaas og Tom-Charter Nilsen, fra Fremskrittspartiet, Morten Ørsal Johansen og Bengt Rune Strifeldt, fra Senterpartiet, Geir Adelsten Iversen og lederen Geir Pollestad, fra Sosialistisk Venstreparti, Torgeir Knag Fylkesnes, fra Venstre, André N. Skjelstad, og fra Kristelig Folkeparti, Steinar Reiten, viser til at Norge gjennom avtale av 2001 har hatt avtale om samarbeid på konkurransesaker siden 2001. Etter som årene er gått har en sett svakheter med gjeldende avtale, og det er inngått ny avtale mellom Danmark, Finland, Island, Norge og Sverige. Komiteen merker seg at for å effektivisere, styrke og formalisere samarbeidet mellom de nordiske konkurransemyndighetene og håndhevingen av de respektive landenes nasjonale konkurranselovgivning, er det nå inngått ny avtale. Komiteen merker seg at denne avtalen gir de nordiske konkurransemyndighetene de samme mulighetene til å bistå hverandre som de nasjonale konkurransemyndighetene innenfor EU har.

Komiteen viser til at proposisjonen omhandler både ratifikasjon av avtale mellom Danmark, Finland, Island, Norge og Sverige om samarbeid i konkurransesa-

ker samt endringer og presiseringer i konkurranseloven på noen punkter.

Komiteen viser til at formålet med den nye avtalen fra 2017 er å bidra til en mer effektiv håndheving av konkurransereglene, blant annet ved å fjerne hindringer for samarbeid om håndheving mellom partenes konkurransemyndigheter.

Komiteen registrerer at til forskjell fra avtalen av 2001 gir avtalen av 2017 de nordiske konkurransemyndighetene også adgang til å innhente informasjon og å foreta bevisssikring på vegne av hverandre.

Komiteen viser til at proposisjonen inneholder opprettinger av enkelte mindre feil som oppsto i forbindelse med endringen av konkurranseloven i 2016. Videre registrerer komiteen at Nærings- og fiskeridepartementet også foreslår noen endringer i noen paragrafer for å oppfylle avtalens bestemmelser.

For øvrig viser komiteen til proposisjonen.

## Komiteens tilråding

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til proposisjonen og råar Stortinget til å gjøre følgende

### vedtak til lov

om endringer i konkurranseloven

#### I

I lov 5. mars 2004 nr. 12 om konkurranse mellom foretak og kontroll med foretakssammenslutninger blir det gjort følgende endringer:

§ 7 første ledd skal lyde:

For å oppfylle *Norges folkerettslige avtaler med fremmed stat eller internasjonal organisasjon* kan Konkurransetilsynet uten hinder av lovbestemt taushetsplikt gi konkurransemyndigheter i fremmede stater og internasjonale organisasjoner opplysninger som er nødvendige for å fremme norske eller vedkommende stats eller organisasjons konkurranseregler.

§ 7 tredje og nytt fjerde ledd skal lyde:

*Annet ledd gjelder ikke ved utlevering av opplysninger som skjer på grunnlag av avtale mellom de nordiske landene om samarbeid i konkurransesaker.*

Kongen kan gi forskrift om overlevering av opplysninger etter *første til tredje ledd.*

§ 16 a første ledd første punktum skal lyde:

Konkurransetilsynet skal forby erverv av andeler i et foretak selv om ervervet ikke fører til kontroll, dersom *det i betydelig grad vil hindre effektiv konkurranse, særlig som et resultat av at en dominerende stilling skapes eller styrkes.*

§ 20 annet ledd annet punktum skal lyde:

I varselet må Konkurransetilsynet vise at det er rimelig grunn til å anta at foretakssammenslutningen eller ervervet som nevnt i § 16 a i *betydelig grad vil hindre effektiv konkurranse, særlig som et resultat av at en dominerende stilling skapes eller styrkes.*

§ 20 a annet ledd første punktum skal lyde:

Dersom Konkurransetilsynet opphever et vedtak etter § 16 annet ledd fordi foretakssammenslutningen ikke i *betydelig grad vil hindre effektiv konkurranse, særlig som et resultat av at en dominerende stilling skapes eller styrkes*, er saken endelig avgjort.

§ 24 første ledd første punktum skal lyde:

Enhver plikter å gi konkurransemyndighetene de opplysninger som disse myndigheter krever for å kunne utføre sine gjøremål etter loven eller for å kunne oppfylle *Norges folkerettslige avtaler med en fremmed stat eller en internasjonal organisasjon.*

§ 25 første og nytt annet ledd skal lyde:

*Konkurransetilsynet kan foreta bevissikring etter annet ledd*

- a) *når det er rimelig grunn til å anta at loven eller vedtak i medhold av loven er overtrådt, eller*

- b) *for å oppfylle Norges folkerettslige avtaler med en fremmed stat eller en internasjonal organisasjon, der det er rimelig grunn til å anta at vedkommende stat eller organisasjons konkurranseregler er overtrådt, og forholdet som utredes er av en slik art at det kan innebære en overtredelse av denne lov dersom den hadde kommet til anvendelse på forholdet.*

*Når vilkårene i første ledd er oppfylt, kan Konkurransetilsynet kreve*

- a) *å få adgang til lokaler, eiendommer, transportmidler og andre oppbevaringssteder hvor det kan finnes bevis for overtredelse,*  
b) *å få adgang til bolig dersom det er særlig grunn til å anta at bevis oppbevares der,*  
c) *å ta med ting som kan ha betydning som bevis for nærmere gransking og*  
d) *å forsegle forretningslokaler, bøker eller forretningspapirer så lenge undersøkelsen varer og dette anses nødvendig.*

Nåværende annet til sjuende ledd blir tredje til nytt åttende ledd.

## II

Loven gjelder fra den tid Kongen bestemmer.

Oslo, i næringskomiteen, den 21. mai 2019

**Geir Pollestad**

leder

**Margunn Ebbesen**

ordfører

